
REIMERSWAAL

**Kleiduivenschietterrein Grensweg
Voortoets Natura 2000**

10 oktober 2023

RHO ADVISEURS

RHO ADVISEURS

DATUM	10 oktober 2023
PROJECT	Kleiduivenschietterrein Grensweg Voortoets Natura 2000
PROJECT	ing. J.A. van Broekhoven
OPDRACHTGEVER	Reimerswaal
OPDRACHTGEVER	20181310
AUTEUR	ir. H.G. van der Aa M. Tajqurishi MSc
STATUS	Concept

INHOUD

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Leeswijzer	4
2. Planbeschrijving	5
3. Juridisch kader	6
3.1 Vogel- en Habitatrichtlijn	6
3.2 Wet natuurbescherming	6
4. Afbakening effecten	9
4.1 Inleiding	9
4.2 Afbakening mogelijke effecten	10
5. Analyse bestaande situatie	11
5.1 Inleiding	11
5.2 Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe	11
5.2.1 Instandhoudingsdoelen	11
5.2.2 Aanwezigheid kwalificerende habitattypen	13
5.2.3 Aanwezigheid kwalificerende soorten	13
5.2.4 Aanwezigheid kwalificerende vogelsoorten	15
5.3 Natura 2000-gebied Schorren en Polders van de Beneden-Schelde	15
6. Effectenbeschrijving en -beoordeling	17
6.1 Inleiding	17
6.2 Verstoring door geluid	17
6.2.1 Aanlegfase	17
6.2.2 Gebruiksfase	18
6.3 Verstoring door licht	19
6.4 Optische verstoring	20
6.5 Verzuring en vermesting door stikstofdepositie	20
6.6 Cumulatie	24
6.7 Conclusies effecten	24
Bijlage 1 Voorkomen kwalificerende vogelsoorten	25
Bijlage 2 Bronnen	35

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Jacht Schiet Vereniging Zeeland (JSVZ) is voornemens een kleiduivenschietbaan te ontwikkelen in de gemeente Reimerswaal. Om dit mogelijk te maken is een wijziging van het bestemmingsplan noodzakelijk. Het plangebied ligt op circa 80 m van het Natura 2000-gebied Westerschelde en Saeftinghe. Dit gebied loopt in zuidelijk richting over in het Vlaamse Natura 2000-gebied Schorren en Polders van de Beneden-Schelde (zie figuur 1.1). De aanlegwerkzaamheden en het gebruik van het plangebied hebben mogelijk effecten op Natura 2000-gebied. Vanwege deze potentiële negatieve effecten is de voorliggende voortoets opgesteld om te bepalen of nader onderzoek en/of een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) vereist is.

Figuur 1.1 Locatie plangebied (rood) ten opzichte van Natura 2000-gebied (groen en blauw)

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het plan beschreven. In hoofdstuk 3 wordt het juridisch kader kort beschreven. In hoofdstuk 4 is de voortoets opgenomen. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de Natura 2000 doelen. In hoofdstuk 6 zijn de effecten van het plan beschreven en beoordeeld.

2. PLANBESCHRIJVING

De kleiduivenbaan kent in de beoogde situatie:

- Een jachtparcours (open veld schietpost parcours);
- Een skeetbaan met acht schietpunten op een halve cirkel en een in het midden;
- Een trapbaan met vijf schietpunten op een rij.

Het noordwestelijke en het oostelijke deel van het terrein worden afgeschermd door een 2 tot 3 m hoge aarden wal. Het inrichtingsplan met de positie van de gekozen schietpunten is opgenomen in figuur 2.1.

JCV Zeeland geeft aan jaarlijks 1.000.000 schoten te willen afvoeren.

Figuur 2.1 Inrichtingsplan (Bron: Ruimte & Groen)

3. JURIDISCH KADER

3.1 Vogel- en Habitatrichtlijn

Op Europees niveau bestaan twee richtlijnen die bepalend zijn voor het natuurbeleid in de verschillende lidstaten: de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De Vogelrichtlijn is opgesteld in 1979 en heeft als doelstellingen:

- beschermen van alle in het wild levende vogels en hun leefgebieden; extra bescherming trekvogels en bedreigde vogelsoorten door aanwijzing Speciale Beschermingszones (SBZ's);
- opstellen beheersmaatregelen om de SBZ's in gunstige staat van instandhouding te houden of te brengen (instandhoudingsdoelen);
- passende beoordeling van gevolgen van plannen of projecten, rekening houdend met de instandhoudingsdoelen.

De Habitatrichtlijn is in 1992 opgesteld ter bevordering van de biodiversiteit in Europa. De doelstellingen van de Habitatrichtlijn luiden:

- bescherming biodiversiteit door Speciale Beschermingszones (SBZ's) aan te wijzen voor bedreigde planten en dieren (behalve vogels) en hun leefgebieden;
- opstellen beheersmaatregelen om de SBZ's in gunstige staat van instandhouding te houden of te brengen (instandhoudingsdoelen);
- passende beoordeling van gevolgen van plannen of projecten, rekening houdend met de instandhoudingsdoelen.

3.2 Wet natuurbescherming

In Nederland hebben diverse natuurgebieden een beschermde status onder de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). Daarbij zijn twee soorten beschermingen te onderscheiden:

- Natura 2000-gebieden;
- bijzondere nationale natuurgebieden.

Natura 2000-gebieden

Natura 2000 richt zich op het behoud en de ontwikkeling van natuurgebieden in heel Europa. Natura 2000 is de overkoepelende naam voor gebieden die worden beschermd vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn. Volgens deze Europese richtlijnen moeten lidstaten specifieke diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving (habitat) beschermen om de biodiversiteit te behouden. Voor Nederland gaat het om ruim 160 gebieden. Alle Natura 2000-gebieden liggen binnen het Nationaal Natuurnetwerk. In het aanwijzingsbesluit staat welke doelen Nederland nastreeft voor een bepaald gebied, bijvoorbeeld welke planten en dieren bescherming verdienen. Vervolgens komt er in nauw overleg met betrokken partijen een beheerplan, waarin onder andere staat beschreven welke maatregelen nodig zijn om de doelen te behalen.

Bijzondere nationale natuurgebieden

De minister van Economische Zaken (EZ) kan buiten de gebieden die deel uitmaken van het Europese netwerk van natuurgebieden Natura 2000, ook bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen wanneer deze zijn opgenomen op een lijst als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de Habitatrichtlijn of onderwerp zijn van een procedure als bedoeld in artikel 5 van de Habitatrichtlijn. De beschermende werking die geldt voor gebieden die behoren tot Natura 2000, geldt in dat geval ook voor het bijzondere nationaal natuurgebied.

Wettelijk kader

De Wnb:

- verankert de Europese gebiedsbescherming van Natura 2000, bestaande uit Speciale Beschermingszones (SBZ's) op grond van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, in de Nederlandse wetgeving;
- vormt de wettelijke basis voor de aanwijzingsbesluiten met instandhoudingsdoelstellingen;
- legt de rol van bevoegd gezag voor verlening van vergunningen meestal bij de provincies.

Voor Natura 2000-gebieden gelden onder meer de volgende verplichtingen.

- De overheid dient ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de speciale beschermingszones niet verslechtert. Tevens mag er geen verstoring optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.
- Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo'n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied. Bevoegde nationale instanties geven slechts toestemming voor het plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast.
- Als een plan of project om dwingende reden van groot openbaar belang toch moet worden gerealiseerd, terwijl significant negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, moeten alle nodige compenserende maatregelen worden genomen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Europees ecologisch netwerk (Natura 2000) bewaard blijft.

In artikel 2.7, eerste lid, van de Wnb is de habitattoets voor het vaststellen van een bestemmingsplan neergelegd. Artikel 2.7, eerste lid, van de Wnb luidt als volgt: 'Een bestuursorgaan stelt een plan dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, uitsluitend vast indien is voldaan aan artikel 2.8, met uitzondering van het negende lid.'

Artikel 2.8 van de Wnb luidt als volgt:

1. Voor een plan als bedoeld in artikel 2.7, eerste lid, of een project als bedoeld in artikel 2.7, derde lid, onderdeel a, maakt het bestuursorgaan, onderscheidenlijk de aanvrager van de vergunning, een passende beoordeling van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied.
2. In afwijking van het eerste lid hoeft geen passende beoordeling te worden gemaakt, ingeval het plan of het project een herhaling of voortzetting is van een ander plan, onderscheidenlijk project, of deel uitmaakt van een ander plan, voor zover voor dat andere plan of project een passende beoordeling is gemaakt en een nieuwe passende beoordeling redelijkerwijs geen nieuwe gegevens en inzichten kan opleveren over de significante gevolgen van dat plan of project.
3. Het bestuursorgaan stelt het plan uitsluitend vast, en Gedeputeerde Staten verlenen voor het project, bedoeld in het eerste lid, uitsluitend een vergunning, indien uit de passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het plan, onderscheidenlijk het project de natuurlijke kenmerken van het gebied niet zal aantasten.
4. In afwijking van het derde lid kan, ondanks het feit dat uit de passende beoordeling de vereiste zekerheid niet is verkregen, het plan worden vastgesteld, onderscheidenlijk de vergunning worden verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. er zijn geen alternatieve oplossingen;
 - b. het plan, onderscheidenlijk het project, bedoeld in het eerste lid, is nodig om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard; en
 - c. de nodige compenserende maatregelen worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft.
5. Ingeval het plan, onderscheidenlijk het project, bedoeld in het eerste lid, significante gevolgen kan hebben voor een prioritair type natuurlijke habitat of een prioritaire soort in een Natura 2000-gebied, geldt, in afwijking van het vierde lid, onderdeel b, de voorwaarde dat het plan, onderscheidenlijk het project nodig is vanwege:
 - a. argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of met voor het milieu wezenlijk gunstige effecten; of
 - b. andere dwingende redenen van openbaar belang, na advies van de Europese Commissie.
6. Een advies van de Europese Commissie als bedoeld in het vijfde lid, onderdeel b, wordt door de minister gevraagd. Het bestuursorgaan, onderscheidenlijk Gedeputeerde Staten doen daartoe een verzoek aan de minister.
7. Compenserende maatregelen als bedoeld in het vierde lid, onderdeel c, maken onderdeel uit van het plan, onderscheidenlijk de verplichting om deze maatregelen te treffen maakt onderdeel uit van de vergunning voor het project, be-

doeld in het eerste lid. Het bestuursorgaan dat het plan vaststelt meldt, onderscheidenlijk Gedeputeerde Staten melden de compenserende maatregelen aan onze minister, die de Europese Commissie van de maatregelen op de hoogte stelt.

8. Ingeval een compenserende maatregel voorziet in de ontwikkeling of verbetering van leefgebieden voor vogels, natuurlijke habitats of habitats voor soorten buiten een Natura 2000-gebied, draagt onze minister ervoor zorg dat deze leefgebieden of habitats een Natura 2000-gebied, of een onderdeel van een Natura 2000-gebied worden.

Een passende beoordeling is verplicht als een plan, afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor de betrokken Natura 2000-gebieden. Voor de inschatting van de effecten die een plan kan hebben, moet de significantie worden beoordeeld in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied, die voor kwalificerende soorten en habitats zijn geformuleerd. Als niet op grond van objectieve gegevens op voorhand significante gevolgen op een Natura 2000-gebied zijn uitgesloten, moet een passende beoordeling worden gemaakt. In de passende beoordeling worden de effecten op Natura 2000-gebieden nader onderzocht. Vervolgens kan een bestemmingsplan slechts worden vastgesteld indien is verzekerd dat ook bij een maximale invulling van het plan de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast.

4. AFBAKENING EFFECTEN

4.1 Inleiding

De [effectenindicator](#) (website Ministerie van LNV) geeft aan welke effecten mogelijk kunnen optreden als gevolg van een ingreep of activiteit. Onderstaande tabel laat het resultaat zien voor de combinatie landrecreatie en Westerschelde & Saef-tinghe.

Storingsfactor	Verstoring door mechanische effecten						Verstoring door mechanische effecten					
	1	7	13	14	16	17	1	7	13	14	16	17
Permanent overstroomde zandbanken	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Estuaria	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Slik- en zandplaten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zilte pionierbegroeiingen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Slijmgrasvelden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Schorren en zilte graslanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Embryonale duinen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Witte duinen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Grijze duinen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Duindoornstruwelen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Vochtige duinvalleien	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bruinvis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Fint	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Gevone zeehond	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grijze zeehond	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Groenknolorchis	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Nauwe korfslak	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rivierprik	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zeeprk	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bergeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Blauwborst (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bontbekplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bontbekplevier (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bonte strandloper (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bruine Kiekendief (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Drieteenstrandloper (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dwergstern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Fuut (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Goudplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grauwe Gans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Groenpootruiter (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote stern (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Grote stern (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kanoet (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kievit (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kleine Zilverreiger (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kleine Zilverreiger (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kluut (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kluut (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kolgans (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Krakeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Lepelaar (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Lepelaar (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Middelste Zaagbek (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Pijlstaart (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rosse grutto (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Scholekster (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Slechtvalk (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Slobeend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Smient (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Steenloper (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Strandplevier (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Strandplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Tureluur (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Visdief (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Visdief (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Wilde eend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Wintertaling (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Wulp (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zeearend (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zilverplevier (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zwarte ruiter (niet-broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zwartkopmeeuw (broedvogel)	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

■ zeer gevoelig

■ gevoelig

■ niet gevoelig

■ n.v.t.

... onbekend

Figuur 4.1 Effectenindicator landrecreatie versus Westerschelde & Saef-tinghe

Mogelijke effecten volgens de effectenindicator zijn derhalve oppervlakteverlies, verontreiniging, verstoring door geluid of licht, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten. Deze effecten worden hieronder kort beoordeeld ten aanzien van hun relevantie voor de onderhavige voortoets. Daarnaast wordt de thema's verzuring en vermessing als gevolg van extra stikstofdepositie beoordeeld. De effectenindicator geeft deze thema's om onduidelijke redenen niet weer.

4.2 Afbakening mogelijke effecten

1. Oppervlakteverlies

Het plangebied ligt volledig buiten de grenzen van Natura 2000-gebied. Dit betekent dat er geen sprake is van areaalverlies van het Natura 2000-gebied.

2. Verzuring en vermesting

Een deel van de habitattypen en leefgebieden van kwalificerende (vogel)soorten in het Natura 2000-gebied Westerschelde en Saeftinghe is stikstofgevoelig. De aanleg- en gebruiksfase leiden tot extra stikstofemissies door verkeersbewegingen. Anderzijds worden bestaande agrarische emissies opgeheven. Dit thema wordt daarom uitgewerkt in paragraaf 6.2.1.

3. Verontreiniging

De geplande activiteiten leiden niet tot verontreiniging van Natura 2000-gebieden. Het opheffen van bestaande agrarische emissies, die via de lucht mogelijk ook het Natura 2000-gebied aan de zuidzijde bereiken, leidt mogelijk tot een *afname* van verontreinigingen. Er wordt geschoten met staalhagel, de afstand is maximaal 180 meter vanaf de bron. Het materiaal bereikt Natura 2000 gebied niet. Het thema verontreiniging wordt daarom niet verder uitgewerkt.

4. Verstoring door geluid

De aanlegwerkzaamheden en het gebruik van zwaar materieel leveren een tijdelijke toename van geluid op. Dit geluid kan uitstralen op het Natura 2000-gebied Westerschelde en Saeftinghe. Het gebruik van de schietbaan zorgt voor een blijvende toename van piekgeluiden met mogelijk relevante ecologische gevolgen. Dit thema wordt daarom nader uitgewerkt in paragraaf 6.2.2.

5. Verstoring door licht

Tijdens de aanlegfase is mogelijk sprake van tijdelijke uitstraling van licht. In de gebruiksfase wordt blijvend extra verlichting toegevoegd aan de bestaande verlichting van het gebied. Dit licht kan uitstralen over de Westerschelde. Dit thema wordt daarom nader uitgewerkt in paragraaf 6.2.3.

6. Optische verstoring

Optische verstoring wordt in de aanlegfase veroorzaakt door bouwwerkzaamheden alsmede een toename van verkeersbewegingen via de weg. Ook tijdens de gebruiksfase is er mogelijke optische verstoring, veroorzaakt door toename van verkeersbewegingen over de weg. Dit thema wordt daarom nader uitgewerkt in paragraaf 6.2.4.

7. Verstoring door mechanische effecten

Onder mechanische effecten vallen verstoring door betreding, golfslag, luchtwervelingen etc. die optreden ten gevolge van menselijke activiteiten. De geplande activiteiten leiden niet tot dergelijke effecten binnen Natura 2000-gebied. Verstoring door mechanische effecten wordt daarom uitgesloten.

Nader uit te werken effecten betreffen derhalve verzuring en vermesting, verstoring door geluid en licht en optische verstoring.

5. ANALYSE BESTAANDE SITUATIE

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de bestaande situatie in het Natura-2000 gebied Westerschelde & Saeftinghe beschreven. Hierbij wordt ingegaan op de instandhoudingsdoelen, de aanwezige aantallen per soort en de verspreiding van de relevante habitattypen en soorten.

5.2 Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe

De Westerschelde is het estuarium waar de Schelde uitmondt in de Noordzee. De Schelde is een rivier gevormd door regenwater afkomstig uit Noord-Frankrijk. Het gebied is rechtstreeks verbonden met zee waardoor er sprake is van getijdendynamiek en een overgang van zoet naar zout water. Het gedeelte dat onder invloed staat van het getij is 160 km lang van Vlissingen tot aan Gent. Het gebied heeft een oppervlakte van 35.000 ha, waarvan 28.000 ha Nederlands grondgebied is. Het gebied herbergt een breed spectrum van ecosystemen en is van belang voor rustende en foeragerende watervogels. De schorren en zandplaten in het gebied zijn belangrijke broedplaatsen. Daarnaast zijn langs de oever van de Westerschelde verschillende duinvegetaties aanwezig. Deel van het Natura 2000-gebied is het Verdrongen land van Saeftinghe. Dit is de grootste schor van Nederland. Daarnaast liggen er ook kustduinen en inlagen in het gebied. Het zoute gedeelte van het gebied heeft een typische kustfauna met een grote rijkdom en hoge dichtheid aan plankton en bentische soorten. Deze soorten vormen de basis van de voedselketen die is opgebouwd uit zoöplankton, bodemdieren, vissen, vogels en zeezoogdieren. Het brakke gedeelte van het gebied kenmerkt zich doordat het troebel is. Het gebied is hier minder soortenrijk. Een belangrijk onderdeel hierin de voedselketen zijn de aasgarnalen. Hierop foerageren mariene vissoorten die het estuarium gebruiken als kraamkamer. Verder is het gebied belangrijk voor wadvogels, meeuwen en sternkolonies en de gewone zeehond.

De belangrijkste functies van het Natura 2000-gebied zijn de beroepsscheepvaart en de natuur. De Westerschelde is één van de drukste vaarwegen van Nederland. Het is de doorvaartroute naar de havens van Antwerpen, Gent, Vlissingen en Terneuzen. Er zijn 150.000 scheepsbewegingen per jaar dus gemiddeld 411 per dag (bron: RWS).

5.2.1 Instandhoudingsdoelen

Voor het Natura 2000-gebied Westerschelde en Saeftinghe gelden de volgende instandhoudingsdoelen.

Tabel 5.1 Instandhoudingsdoelen habitattypen van Westerschelde en Saeftinghe (bron: Ministerie van LNV)

habitattypen				doelstelling oppervlakte	doelstelling kwaliteit
H1110B - Permanent overstroomde zandbanken (Noordzeekustzone)				=	=
H1130 - Estuaria				>	>
H1140B - Slik- en zandplaten (Noordzeekustzone)				=	=
H1310A - Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)				=	=
H1310B - Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)				=	=
H1320 - Slijkgrasvelden				=	=
H1330A - Schorren en zilte graslanden (buitendijks)				>	>
H1330B - Schorren en zilte graslanden (binnendijks)				=	=
H2110 - Embryonale duinen				=	=
H2120 - Witte duinen				=	=
H2130A - *Grijze duinen (kalkrijk)				=	=
H2160 - Duindoornstruwelen				=	=
H2190B - Vochtige duinvalleien (kalkrijk)				=	=
habitatsoorten		doelstelling omvang leefgebied	doelstelling kwaliteit leefgebied	doelstelling populatie	

H1014 - Nauwe korfslak	=	=	=
H1095 - Zeeprik	=	=	>
H1099 - Rivierprik	=	=	>
H1103 - Fint	=	=	>
H1351 - Bruinvis	=	=	=
H1364 - Grijze zeehond	=	=	=
H1365 - Gewone zeehond	=	>	>
H1903 - Groenknolorchis	=	=	=
broedvogelsoorten	doelstelling omvang leefgebied	doelstelling kwaliteit leefgebied	omvang populatie
<u>A081 - Bruine Kiekendief</u>	=	=	20
<u>A132 - Kluut</u>	=	=	2.000 (R)
<u>A137 - Bontbekplevier</u>	=	=	100 (R)
<u>A138 - Strandplevier</u>	=	=	220 (R)
<u>A176 - Zwartkopmeeuw</u>	=	=	400 (R)
<u>A191 - Grote stern</u>	=	=	6.200 (R)
<u>A193 - Visdief</u>	=	=	6.500 (R)
<u>A195 - Dwergstern</u>	=	=	300 (R)
<u>A272 - Blauwborst</u>	=	=	450
niet-broedvogelsoorten	doelstelling omvang leefgebied	doelstelling kwaliteit leefgebied	omvang populatie
<u>A005 - Fuut</u>	=	=	100
<u>A026 - Kleine Zilverreiger</u>	=	=	40
<u>A034 - Lepelaar</u>	=	=	30
<u>A041 - Kolgans</u>	=	=	380
<u>A043 - Grauwe Gans</u>	=	=	16.600
<u>A048 - Bergeend</u>	=	=	4.500
<u>A050 - Smient</u>	=	=	16.600
<u>A051 - Krakeend</u>	=	=	40
<u>A052 - Wintertaling</u>	=	=	1.100
<u>A053 - Wilde eend</u>	=	=	11.700
<u>A054 - Pijlstaart</u>	=	=	1.400
<u>A056 - Slobeend</u>	=	=	70
<u>A069 - Middelste Zaagbek</u>	=	=	30
<u>A075 - Zeearend</u>	=	=	2
<u>A103 - Slechtvalk</u>	=	=	8
<u>A130 - Scholekster</u>	=	=	7.500
<u>A132 - Kluut</u>	=	=	540
<u>A137 - Bontbekplevier</u>	=	=	430
<u>A138 - Strandplevier</u>	=	=	80
<u>A140 - Goudplevier</u>	=	=	1.600
<u>A141 - Zilverplevier</u>	=	=	1.500

niet-broedvogelsoorten	doelstelling omvang leefgebied	doelstelling kwaliteit leefgebied	omvang populatie
A142 - Kievit	=	=	4.100
A143 - Kanoet	=	=	600
A144 - Drieteenstrandloper	=	=	1.000
A149 - Bonte strandloper	=	=	15.100
A157 - Rosse grutto	=	=	1.200
A160 - Wulp	=	=	2.500
A161 - Zwarte ruiter	=	=	270
A162 - Tureluur	=	=	1.100
A164 - Groenpootruiter	=	=	90
A169 - Steenloper	=	=	230

Legenda	
*	prioritair habitat
=	behoud
>	uitbreiding
(R)	regionaal doel voor deltagebied

5.2.2 Aanwezigheid kwalificerende habitattypen

De verschillende kwalificerende habitattypen zijn voor wat betreft de potentiële effecten van het plan enkel gevoelig voor verzuring en vermesting. In de paragraaf verzuring en vermesting wordt de aanwezigheid van deze habitats verder beschouwd.

5.2.3 Aanwezigheid kwalificerende soorten

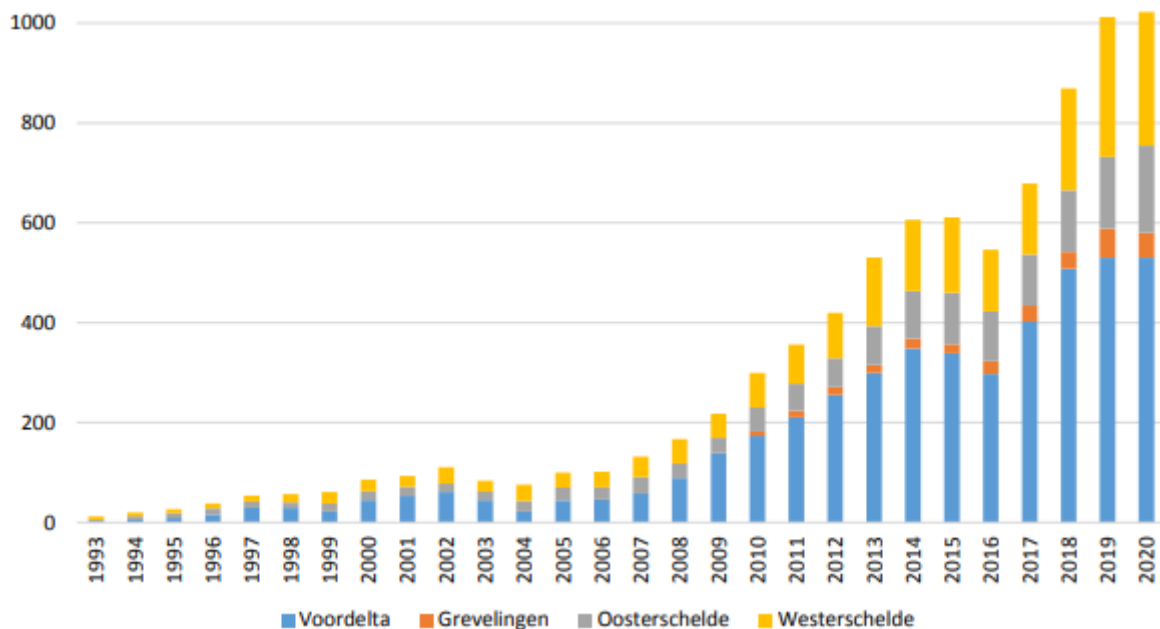
De nauwe korfslak komt enkel in het uiterste zuidwesten van het Natura 2000-gebied voor aan de overzijde van de Westerschelde bij het Zwin. De groenknolorchis komt alleen lokaal aan de zuidoever van de Westerschelde voor. Voor de habitatsorten fint, rivierprik en zeeprik is de Westerschelde onderdeel van de trekroute tussen de Noordzee en de paaiplaatsen in de Schelde. De Westerschelde heeft voor deze soorten verder geen verblijfsfunctie.

In de nabijheid van het plangebied zijn alleen enkele waarnemingen van de gewone zeehond bekend (zie figuur 5.1).

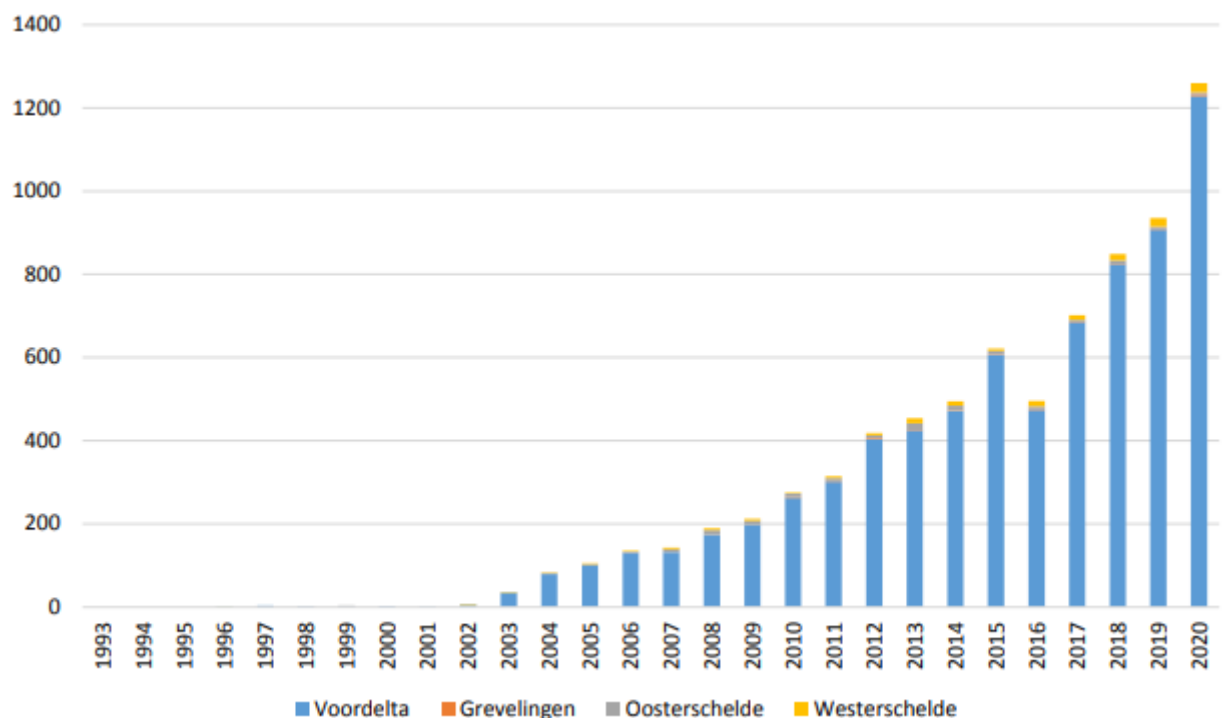

Figuur 5.1 Zeehondentelling (bron: [Atlas van Zeeland](#))

De aantallen grijze en gewone zeehonden nemen al ruim 10 jaar sterk toe. Figuur 5.2 en 5.3 laten de populatietrends zien van beide soorten in de delta. Vooral voor de gewone zeehond speelt de Westerschelde een belangrijke rol. Ook het aantal pups dat in de Westerschelde geboren wordt, neemt sterk toe; van 1 in 1997 naar 63 in 2018.

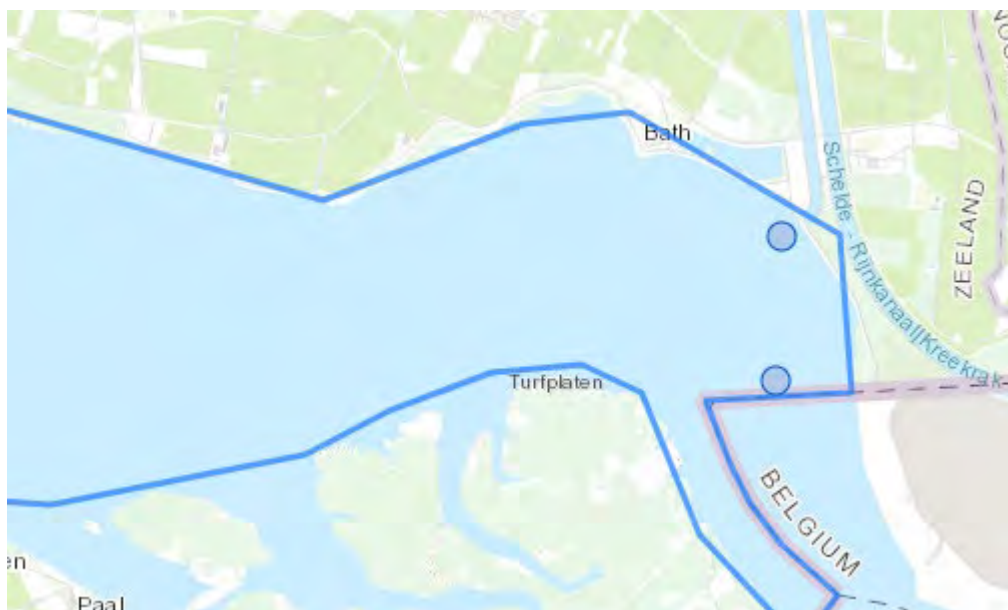

Figuur 5.2 Populatietrend gewone zeehond in het deltagebied (bron: Arts, F., 2022)

Figuur 5.3 Populatietrend grijze zeehond in het deltagebied (bron: Arts, F., 2022)

De bruinvis wordt veelal dood aangespoeld waargenomen (bron: www.waarneming.nl). In figuur 5.4 zijn de waarnemingen van *levende* bruinvissen sinds 2010 weergegeven.

Figuur 5.4 Waarnemingen levende bruinvissen sinds 2010 (bron: www.waarneming.nl)

5.2.4 Aanwezigheid kwalificerende vogelsoorten

De aanwezigheid van kwalificerende vogelsoorten in de nabijheid van het plangebied is beoordeeld op basis van bestaande verspreidingsgegevens (www.waarneming.nl). In bijlage 1 is per soort de populatie ten opzichte van het Natura 2000-doel weergegeven alsmede de populatietrend binnen het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe. Binnen het plangebied zijn alleen waarnemingen bekend van de kwalificerende soorten grauwe gans (enkele groepen van 10-tallen exemplaren), kievit en scholekster (beiden alleen enkele individuen). Enkele andere soorten zijn schaars aanwezig rondom het plangebied, veelal buitendijks en/of overvliegend.

Hoogwatervluchtplaatsen

Een hoogwatervluchtplaats (hvp) is een plek waar watervogels tijdens hoogwater rusten en wachten tot het foerageergebied bij laag water weer bereikbaar is. Het plangebied heeft geen betekenis als hoogwatervluchtplaats. De dichtstbijzijnde hoogwatervluchtplaats bevindt zich op circa 1.100 m ten noorden van het plangebied. Het buitendijkse dijktaalud wordt gebruikt als hvp door scholeksters, bergeenden en zilverplevieren (zie ook tabel 5.2).

Tabel 5.2 Gebruik hoogwatervluchtplaatsen nabij het plangebied (gemiddeld seizoensmaximum, bron: Rijkswaterstaat)

broedvogels	voorjaar	zomer	najaar	winter
A048 - Bergeend	29	20		
A130 - Scholekster			45	53
A141 - Zilverplevier	53			

5.3 Natura 2000-gebied Schorren en Polders van de Beneden-Schelde

Dit Vogelrichtlijngebied is aangewezen in 1988 en strekt zich uit langs de westzijde van het Antwerpse havengebied. Het gebied is aangewezen voor 16 vogelsoorten: pijlstaart, slobbeend, smient, kolgans, grauwe gans, bruine kiekendief, blauwe kiekendief, kleine zwaan, kokmeeuw, blauwborst, kemphaan, lepelaar, goudplevier, porseleinhoen, kluit en bergeend.

Figuur 5.5 Ligging plangebied (rood) ten opzichte van Natura 2000-gebied Schorren en Polders van de Beneden-Schelde (blauw kader)

6. EFFECTENBESCHRIJVING EN -BEOORDELING

6.1 Inleiding

In hoofdstuk 4 is een eerste beoordeling van de effecten van het plan op het nabijgelegen Natura 2000-gebied beschreven. Hierin konden significant negatieve effecten als gevolg van verstoring en vermeting/verzuring op de Natura 2000-gebieden Westerschelde en Saeftinghe niet op voorhand worden uitgesloten. In dit hoofdstuk worden deze aspecten nader onderzocht. Hierbij wordt een relatie gelegd met de bestaande situatie, zoals beschreven in hoofdstuk 5. De effectbeschrijving wordt waar mogelijk gekwantificeerd.

6.2 Verstoring door geluid

6.2.1 Aanlegfase

Tijdens de inrichtingswerkzaamheden wordt geluid geproduceerd, dat in een aantal gevallen het Natura 2000-gebied kan bereiken. Maatgevend is het geluid van een graafmachine, uitgaande van de 47 dB(A)-verstoringcontour van vogels van open landschappen (bron: Reijnen, 1992). In tabel 6.1 zijn enkele geluidscontouren weergegeven in meters vanaf de bron. De 47 dB(A)-contour van de graafmachine zal een zeer klein deel (circa 1,2 ha) van het Natura 2000-gebied mogelijk tijdelijk verstoren. Het betreft 0,003% van het totale areaal van dit Natura 2000-gebied. Bij werkzaamheden op korte afstand van Natura 2000 worden deze geluidsbronnen bovendien afgeschermd door de zeedijk. Daarnaast betreft het een verstoord areaal waar vrijwel geen waarnemingen van kwalificerende soorten bekend zijn (zie ook bijlage 1). De verstoring van Natura 2000 door geluid in de aanlegfase wordt daarom beoordeeld als verwaarloosbaar klein.

Tabel 6.1 47 dB(A)-contouren aanlegwerkzaamheden

Activiteit	Lwr (dB(A))	47 dB(A)-contour (m)
geluidsarm aggregaat	93	70
geluidsarme pomp (elektrisch)	90	48
compressor	100	128
ontgraven met 1 graafmachine	107	171
12 vrachtwagens per uur (24 bewegingen)	106	14
30 vrachtwagens per uur (60 bewegingen)	106	35

(bron: www.AV-consulting.nl)

Figuur 6.1 Tijdelijk verstoord areaal binnen Natura 2000 (rood) tijdens aanleg

6.2.2 Gebruiksfase

Verkeer

In de gebruiksfase zal sprake zijn van 101 lichte motorvoertuigen per etmaal. De geluidsproductie van een dergelijk aantal lichte voertuigen is zeer gering en wordt bovendien door het dijklichaam afgeschermd van de Westerschelde. Verstoring door geluid als gevolg van het extra verkeer wordt daarom als verwaarloosbaar klein beoordeeld.

Schietbaan

Vogels wennen snel aan hoge, continue geluidsniveaus wanneer deze geen gevaar opleveren en zijn daarom onder meer in havengebieden en op vliegvelden regelmatig aanwezig in soms grote aantallen. Het gebruik van de schietbaan produceert vooral piekgeluiden waar vogels anders op reageren. De vraag is derhalve wat het verstoringseffect is van deze piekgeluiden. Voor de Rotterdamse haven is door SOVON recent een handreiking opgesteld voor het beoordelen van verstoring door vogels (Foppen, R. (2020): 'Vogels en verstoringsbronnen in de Rotterdamse Haven - Handreiking voor een beoordelingskader'). De kwalificerende vogelsoorten en zeehonden van het aangrenzende Natura 2000-gebied komen grotendeels overeen met die voor de Westerschelde & Saeftinghe. De conclusies van dit rapport zijn daarom goed bruikbaar voor de toetsing van het onderhavige project. In het rapport van SOVON wordt het volgende gesteld ten aanzien van verstoring door continue en piekgeluiden.

- Voor versturende effecten van geluidsbronnen met een continu gelijkmatig geluidniveau worden in effectstudies standaard de drempelwaarden van 42 dB(A) en 47 dB(A) voor respectievelijk bos en open gebied uit het onderzoek van Reijnen et al. (1991, 1992, 1995) gebruikt.
- Er is bijna geen literatuur te vinden over de effecten van piekgeluiden, bijvoorbeeld uit de industrie, op vogels. Ervaringen met waargenomen effecten van militaire schietoefeningen, bijvoorbeeld op de Waddeneilanden, leren dat vogels opmerkelijk weinig effect vertonen (Smit & Visser 1993). Een review van bestaande studies door Cutts et al. (2009) gericht op effecten van piekgeluid zoals heien op watervogels zoals foeragerende steltlopers geeft een indicatie van een drempelwaarde. Zij concluderen dat er geen of geringe effecten waarneembaar zijn onder de 70 dB(A) als maximumwaarde. Dit wordt bevestigd door een effectenevaluatie door RPS (2018).

- Voorgesteld wordt om voor gelijkmatige lawaaibronnen zoals verkeer en gelijkmatig industrielawaai voor een aantal soortgroepen met broedende vogels uit te gaan van Reijnen *cs* en Vegte *et al.* (2011) (bijlage VI). Voor ongelijkmatig industrielawaai dient vooralsnog de drempelwaarde van 70 dB(A) pieklawaai voor industrie uit Cutts *et al.* (2009)/RPS(2018) te worden gehanteerd. Deze drempelwaarde is bepaald voor niet-broedende kustvogels (watervogels, steltlopers en meeuwen/sterns).

Door DGMR is onderzocht op welke afstand van de bron deze 70 dB(A)-piekcontour zal komen te liggen (zij bijlage 2). Het verstoorde areaal binnen Natura 2000 is weergegeven in figuur 6.2 en bedraagt circa 70 ha, inclusief het Vlaamse deel. Het totale areaal van beide Natura 2000-gebieden bedraagt 51.100 ha. Het verstoorde areaal maakt hier 0,1% van uit. Deze verstoringscontour bereikt niet de hoogwatervluchtplaatsen op minimaal 1.100 m afstand.

Vanwege dit relatief zeer kleine areaal en het feit dat kwalificerende soorten grotendeels ontbreken in dit areaal wordt het verstoringseffect als verwaarloosbaar klein en niet significant beoordeeld.

Figuur 6.2 Verstoorde areaal binnen Natura 2000 (rood) door piekgeluid in gebruiksfase

6.3 Verstoring door licht

In de huidige situatie zijn langs de rand van het Antwerpse havengebied al vele lichtbronnen aanwezig. Figuur 6.3 laat de reeds hoge lichtemissie aan de zuidzijde van het plangebied zien. In de aanlegfase, die grotendeels bij daglicht zal plaatsvinden, zullen geen nieuwe lichtbronnen worden toegevoegd die over de dijk en de reeds aanwezige opgaande beplanting naar het Natura 2000-gebied schijnen. Het licht van de extra auto's in de gebruiksfase wordt van het Natura 2000-gebied afgeschermd door het dijklichaam. Negatieve effecten op de instandhoudingdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Westerschelde en Saeftinghe als gevolg van verstoring door licht zijn daarom geheel uitgesloten.

Figuur 6.3 Lichtemissie 2018 rond plangebied (geel) (bron: <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten>)

6.4 Optische verstoring

Inde gebruiksfase neemt het verkeer naar en van het plangebied toe met 101 mvt/etmaal, minus het bestaande agrarische verkeer dat zal verdwijnen. Deze verkeerstoename wordt afgeschermd door de zeedijk en zal dus nauwelijks zichtbaar zijn vanuit het Natura 2000-gebied. Bovendien wennen vogels zeer snel aan voorspelbare, ongevaarlijke verkeersbewegingen langs vaste routes (bron: Krijgsveld, 2009). Optische verstoring wordt daarom geheel uitgesloten.

6.5 Verzuring en vermeting door stikstofdepositie

Referentiesituatie landbouw

Realisering van het plan zal er toe leiden dat 8,1 ha akkerland zijn agrarische functie verliest. De agrarische ammoniakemissie is berekend op basis van de gebruiksnormen, het type mest, het TAN¹⁾ gehalte van de mest, de mestaanwendings techniek en de bijbehorende emissiefactor. De gegevens over TAN en emissiefactoren zijn ontleend aan Velthof et al (2019): 'Referentieraming van emissies naar de lucht uit landbouw en landgebruik tot 2030'. Onderstaand zijn de uitgangspunten uitgewerkt en samengevat in tabellen.

Het naastgelegen Natura 2000-gebied Westerschelde en Saeftinghe is op 7 december 2004 aangemeld bij de Europese Commissie en vallen sindsdien onder het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn. Het gebied is op 24 maart 2000 aangemeld als Vogelrichtlijngebied. In de plantoets (artikel 2.7 lid 1 Wnb) geldt de 'feitelijke, planologisch legale situatie voorafgaand aan de vaststelling van het plan' als referentiesituatie. Zo volgt uit vaste rechtspraak. Zie bijvoorbeeld ABRS 22 januari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:212. Het feitelijk bestaande agrarische gebruik is planologisch legaal, dateert zelfs van ver voor de datum van 24 maart 2000 en is sinds die datum permanent als zodanig in gebruik geweest. Het feitelijk bestaande agrarische gebruik, daaronder begrepen de huidige bemesting van de agrarische percelen, kan dus worden beschouwd als de referentiesituatie die in de plantoets kan worden betrokken.

1) Het deel van de stikstof in de mest dat bestaat uit ammoniakaal stikstof (het overige is mineraal stikstof en draagt niet bij aan de ammoniak-emissie uit de mest).

Hoeveelheid mest

De mestwetgeving bepaalt hoe veel mest op gras- en bouwland mag worden gebracht. De huidige normen zijn vastgelegd in het mestbeleid 2019-2021 (RVO 2019). Deze normen geven per teelt aan hoeveel mest (stikstof) per jaar per hectare mag worden opgebracht. Het aandeel stikstof uit dierlijke mest in deze norm is gelimiteerd tot maximaal 170 kg N per hectare per jaar. Wanneer de bemestingsnorm hoger is, dan wat uit dierlijke mest opgebracht mag worden, dient de overige bemesting te worden verkregen uit andere bemestingsbronnen. Over het algemeen is dat kunstmest.

Op de betreffende percelen wordt maïs verbouwd. Op kleigrond geldt hiervoor een jaarlijks toegestane stikstofbemesting van 185 kg/ha.

Emissiefactoren

De emissiefactor wordt bij aanwending van dierlijke mest in sterke mate bepaald door de aanwendingstechniek. In Velthof et al. (2019) is beschreven in welke mate (implementatiegraad) de verschillende aanwendingstechnieken worden toegepast en de bijbehorende emissiefactoren. Op basis van emissiefactor per aanwendingstechniek is voor dierlijke mest (stalmest en drijfmest) op grasland en bouwland, en voor kunstmest, een gemiddelde emissiefactor bepaald. Voor de onderhavige situatie wordt uitgegaan van drijfmest op bouwland resp. grasland.

Tabel 6.2 Gemiddelde emissiefactoren voor perceelsbemesting

Bemesting	Emissiefactor
drijfmest op grasland	22,3
drijfmest op bouwland	3,3
stalmest op grasland	69,0
kunstmest	3,6

Ammoniakemissie bij mestaanwending

Op basis van de gegevens die in het voorgaande zijn beschreven is voor het onderhavige perceel en gewas berekend wat de ammoniakemissie ten gevolge van mestaanwending is. De gele kolommen in onderstaande tabellen geven de emissies voor dierlijke mest resp. kunstmest weer per perceel. De emissies zijn ingevoerd in AERIUS Calculator (versie 2023) als vlakbron.

Tabel 6.3 Emissies landbouw referentiesituatie

Akkerbouw	Norm kg N/ha/jr	Dierlijke mest	TAN	Emissie-factor	Emissie dierlijke mest per ha	opp. Perceel in ha	Emissie dierlijke mest perceel	Kunstmest	Emissie-factor	Emissie kunstmest per ha	Emissie kunstmest perceel
maïs	185	170	0,66	0,033	3,7026	8,1	29,99106	15	0,036	0,54	4,374

Bij de berekeningen is geen rekening gehouden met de agrarische verkeersbewegingen (ploegen, mesten spuiten, maaien etc.) die eveneens zullen komen te vervallen. Hierover bestaan geen gegevens en ook geen kengetallen. Deze emissiebron blijft daarom buiten beschouwing.

Aanlegfase

In de aanlegfase (2023) wordt uitgegaan van de inzet van het volgende materieel:

Tabel 6.4 Inzet materieel aanlegfase

Type	Stage-klasse	Brandstofverbruik	Draaiuren	Adblue
Tractor met kar	IIIB	2.400 l/j	123 u/j	96 l/j
Asfaltmolen	IIIB	360 l/j	18 u/j	14 l/j
Wals	IIIB	720 l/j	107 u/j	28 l/j
Bronbemaling	IIIB	288 l/j	43 u/j	11 l/j
Mobiele kraan	IIIB	480 l/j	25 u/j	19 l/j
Graafmachine	IIIB	2.500 l/j	128 u/j	100 l/j

Daarnaast zal in de aanlegfase sprake zijn van de volgende verkeersbewegingen:

Tabel 6.5 Verkeersbewegingen aanlegfase

Type	Aantal
Licht	200 mvt/jr
Zwaar	60 mvt/jr

Gebruiksfase

In de gebruiksfase (vanaf 2023) zal sprake zijn van gemiddeld 101 lichte motorvoertuigen per etmaal. Dit verkeer gaat op de A58 op in het heersende verkeersbeeld.

Resultaten

De verschilberekening in AERIUS Calculator laat in aanlegfase nergens binnen Natura 2000 een toename zien. In de gebruiksfase is sprake van een depositietoename van 0,01 mol/ha/jr op het habitat H1330A - Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (zie figuur 6.4). De AERIUS-berekeningen zijn als losse bijlagen opgenomen bij deze voortoets.

Voor het beoordelen van de depositietoename in de gebruiksfase is een ecologische beoordeling opgenomen in de volgende paragraaf.

Figuur 6.4 Overbelast effecthexagoon (paars)

6.6 Ecologische beoordeling 0,01 mol/ha/jr op H1330A

Bij het ecologisch beoordelen van de berekende depositietoename spelen de volgende thema's een rol:

- de daadwerkelijke achtergronddepositie ter plaatse;
- de bevindingen van het Natura 2000-beheerplan.

Deze thema's worden hieronder beschreven.

Achtergronddepositie ter plaatse

Het effecthexagoon met habitatype H1330A ligt buitendijks aan de rand van het "overbelaste" hexagoon. Vanwege de grove indeling van de 1 hectare grote hexagonen ligt het betreffende hexagoon voor de helft binnendijks, waar de achtergronddepositie bepaald wordt door het agrarisch grondgebruik direct achter de dijk. Qua achtergronddepositie is het veel aannemelijker dat op deze specifieke buitendijkse locatie die is aangemerkt als habitatype H1330A de feitelijke depositie een gemiddelde is van de aangrenzende buitendijkse hexagonen, waar de achtergronddepositie veel lager is (zie figuur 6.5). Deze gemiddelde waarde (1195,5 mol/ha/jr) ligt ruim onder de kritische depositiewaarde van H1330A (= 1571 mol/ha/jr).

Figuur 6.5 Achtergronddepositie rond overbelaste effectlocatie (rode pijl)

Bevindingen van het [Beheerplan Westerschelde & Saeftinghe \(2016\)](#)

- H1330A Schorren en zilte graslanden (buitendijks) (KD = 1571 mol/ha/jr)

In de Westerschelde bevinden de meeste schorren zich in een climax-situatie en zijn overal ongeveer van dezelfde leeftijd door de introductie van Engels slijkgras. Mede door de enorme nutriëntenvrachten uit het verleden is het schor opgebouwd met zeer nutriëntenrijk sediment. Dit verklaart voor een belangrijk deel de overwegend matige beoordeling van de kwaliteit van de schorvegetatie op het niveau van de hele Westerschelde. Met deze historie van 10-tallen jaren is er dus sprake van een

min of meer natuurlijk ontwikkelde situatie die past bij dit watersysteem. Tegen deze achtergrond moet het effect van stikstofdepositie beoordeeld worden. Hoewel hier geen onderzoek naar is gedaan, is het gezien de historie van de Westerschelde met zeer hoge nutriëntenbelastingen, zeer aannemelijk dat de historische vegetatieontwikkeling verklaard kan worden door een structureel hoge mineralisatieflux, waarbij de atmosferische depositie nauwelijks een rol speelt in de totale assimilatie van het systeem. De atmosferische depositie heeft daarom geen enkele invloed op de ontwikkeling van kwaliteit en omvang van de betreffende habitattypen in dit gebied.

Conclusies

- De berekende depositie leidt op 1 hexagoon tot een depositie op een “overbelaste” locatie. Deze overbelasting is een gevolg van de grove indeling in hexagonen. In werkelijkheid is de achtergronddepositie hier aanzienlijk lager en ruim onder de kritische depositie van het betreffende habitat H1330A.
- Het Natura 2000-beheerplan geeft aan dat er in dit Natura 2000-gebied geen sprake is van met stikstof overbelaste locaties van het betreffende habitat H1330A.

Op grond van het voorgaande wordt geconcludeerd dat significante effecten als gevolg van de berekende extra stikstofdepositie in de gebruiksfase van maximaal 0,01 mol/ha/jr geheel kunnen worden uitgesloten.

6.7 Cumulatie

Op dit moment zijn er geen vergunde projecten bekend die nog niet zijn uitgevoerd en die in cumulatie met het onderhavige bestemmingsplan kunnen leiden tot significant negatieve effecten op Natura 2000.

6.8 Conclusies effecten

Geluid

Zowel in de aanlegfase als in de gebruiksfase wordt slechts een zeer klein deel van het aangrenzende Natura 2000-gebied verstoord. In dit verstoorde deel bevinden zich slechts weinig kwalificerende soorten. Vanwege dit relatief zeer kleine areaal en het feit dat kwalificerende soorten grotendeels ontbreken in dit areaal, wordt het verstoringseffect als verwaarloosbaar klein en niet significant beoordeeld.

Licht

Vanwege de reeds aanwezige lichtverstoring vanuit het havengebied, de minimale hoeveelheid licht die het bestemmingsplan toevoegt en de afscherming door de zeedijk worden negatieve effecten op de instandhoudingdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Westerschelde en Saeftinghe als gevolg van verstoring door licht geheel uitgesloten.

Optische verstoring

De geringe verkeerstoename wordt afgeschermd door de zeedijk en zal dus nauwelijks zichtbaar zijn vanuit het Natura 2000-gebied. Bovendien wennen vogels zeer snel aan voorspelbare, ongevaarlijke verkeersbewegingen langs vaste routes. Optische verstoring wordt daarom geheel uitgesloten.

Vermesting en verzuring

Realisering van het bestemmingsplan leidt in aanlegfase nergens binnen Natura 2000 tot een toename van de stikstofdepositie. In de gebruiksfase is sprake van een depositietoename van 0,01 mol/ha/jr op het habitat H1330A - Schorren en zilte graslanden (buitendijks). Op grond van een ecologische beoordeling wordt geconcludeerd dat dit niet zal leiden tot significant negatieve effecten op Natura 2000.

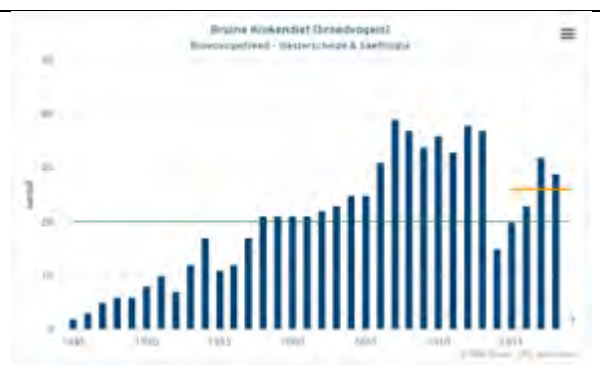
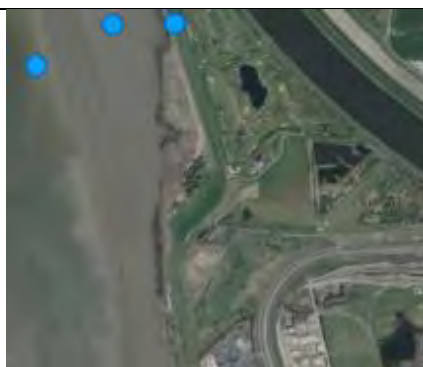
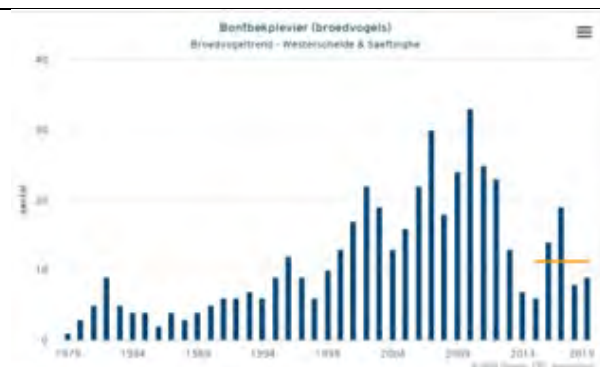
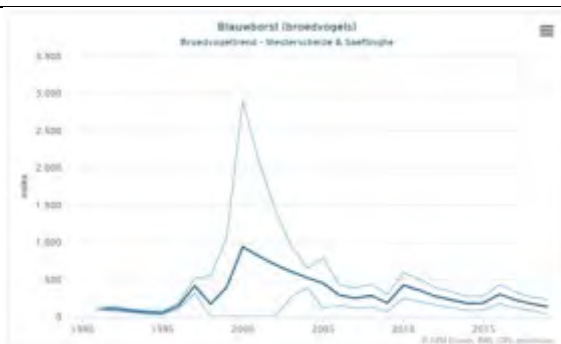
Cumulatie

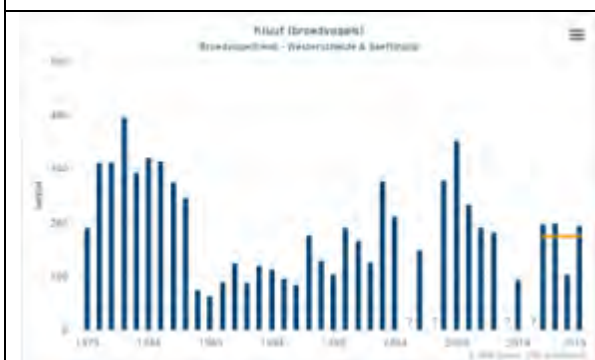
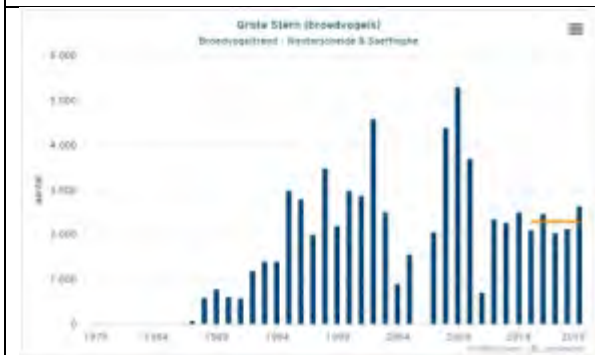
Op dit moment zijn er geen vergunde projecten bekend die nog niet zijn uitgevoerd en die in cumulatie met het onderhavige bestemmingsplan kunnen leiden tot significant negatieve effecten op Natura 2000.

Bijlage 1 Voorkomen kwalificerende vogelsoorten

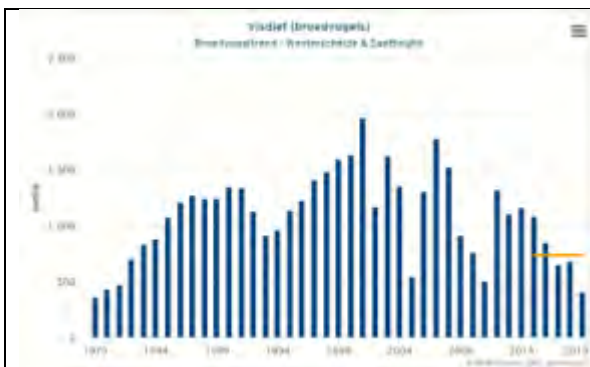
Onderstaande grafieken voor broedvogels zijn gebaseerd op het Meetnet Broedvogels (kolonies en zeldzame broedvogels). Weergegeven is het jaarlijks aantal broedvogels/territoria. In **groen** wordt de instandhoudingsdoelstelling voor de soort weergegeven. Indien er geen groene lijn wordt getoond is er geen instandhoudingsdoelstelling bekend voor het gebied omdat er een doelstelling is geformuleerd voor een grotere regio (Deltagebied). De **oranje** lijn geeft het gemiddelde over de laatste vijf jaren (alleen indien uit minimaal drie jaren tellingen beschikbaar zijn).

De grafiek voor de blauwborst is gebaseerd op het Meetnet Broedvogels (BMP). Weergegeven is de jaarlijkse index van de broedpopulatie t.o.v. 1990 en de standaardfout.

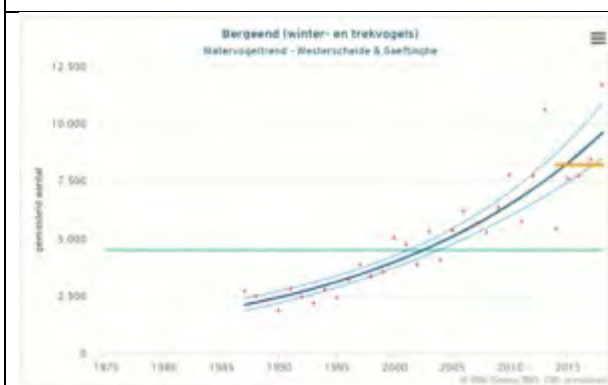

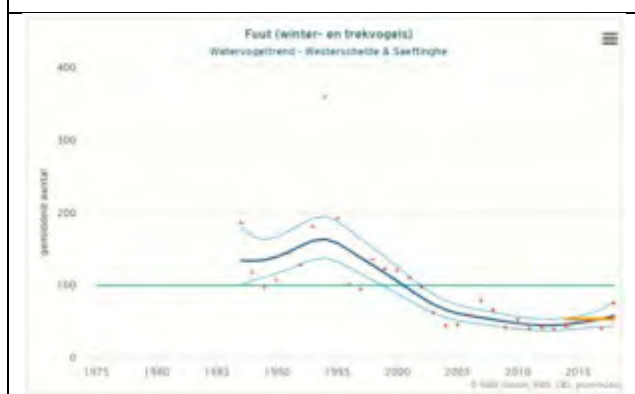
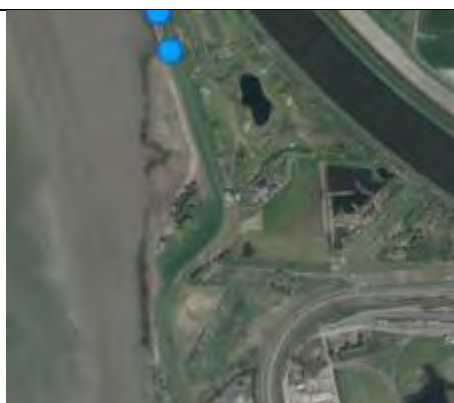
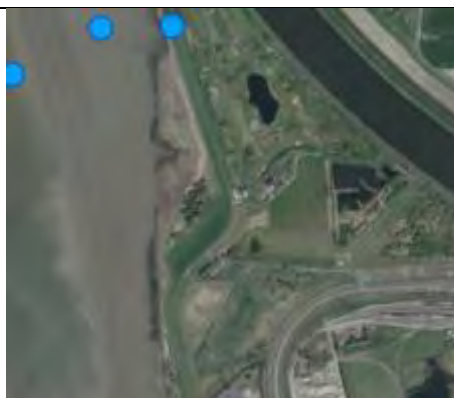
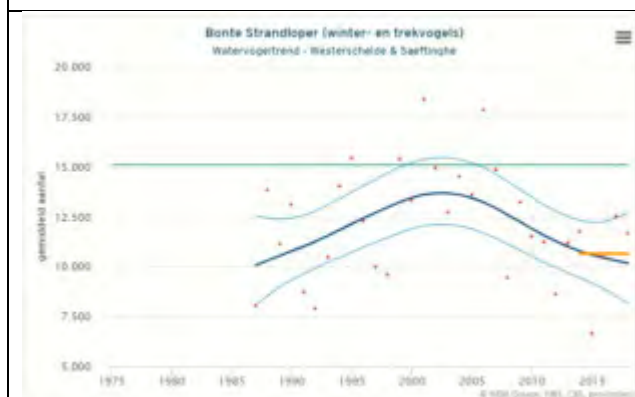

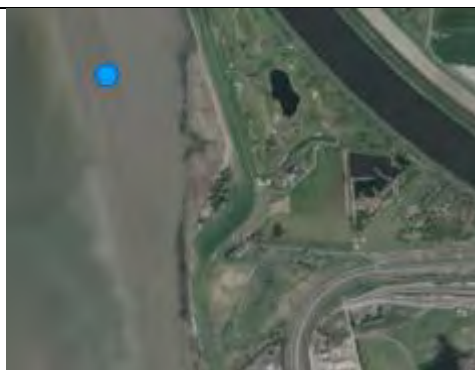
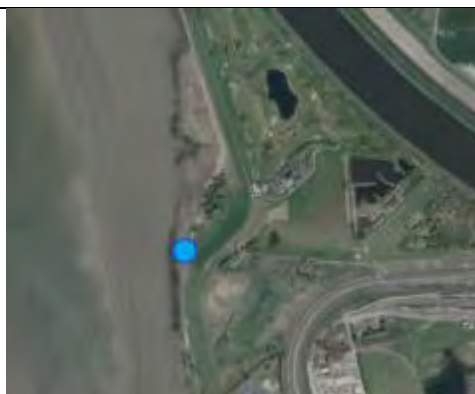
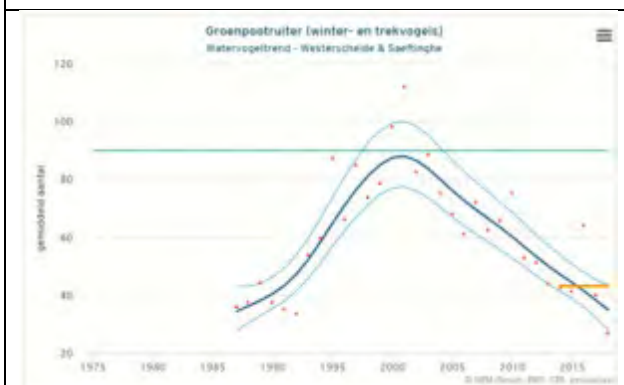
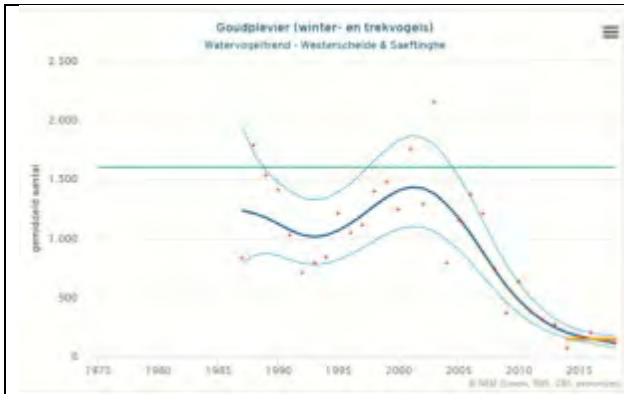
Afwezig

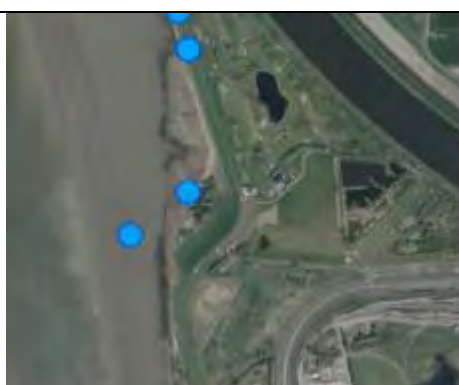
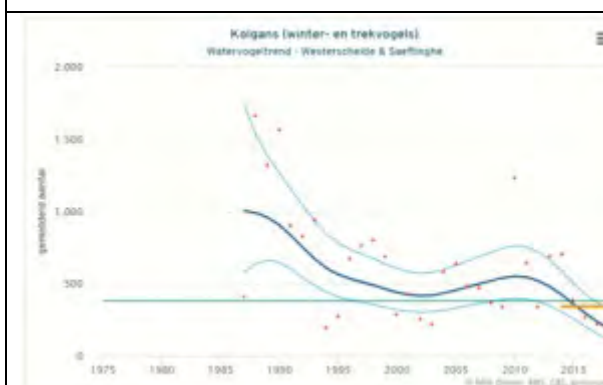
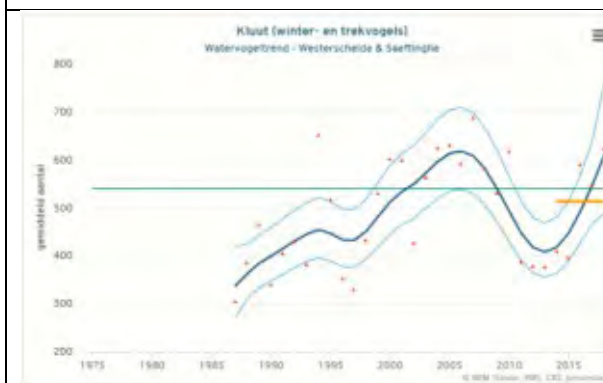
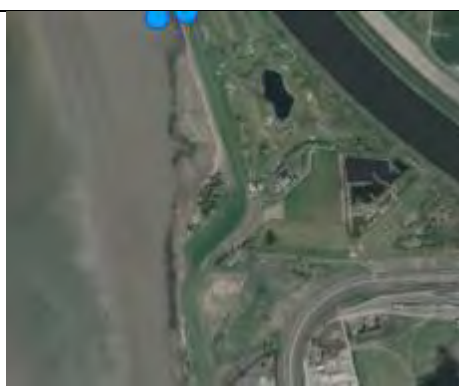
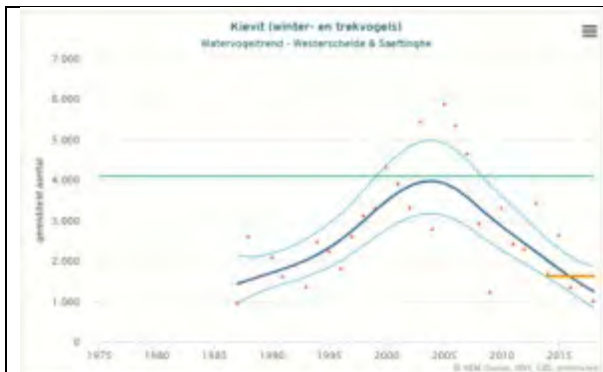

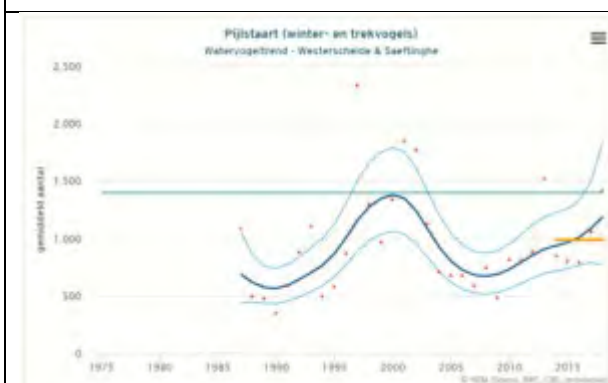
Onderstaande grafieken voor niet-broedvogels zijn gebaseerd op het Meetnet Watervogels (seizoen juli t/m juni). Weergegeven is het seizoensgemiddelde (rode punten), de trendlijn (donker gekleurde lijn) en het 95% betrouwbaarheidsinterval van de trendlijn (licht gekleurde lijn). In **groen** wordt de instandhoudingsdoelstelling voor de soort binnen het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinghe weergegeven. De **oranje** lijn geeft het gemiddelde over de laatste vijf seizoenen.

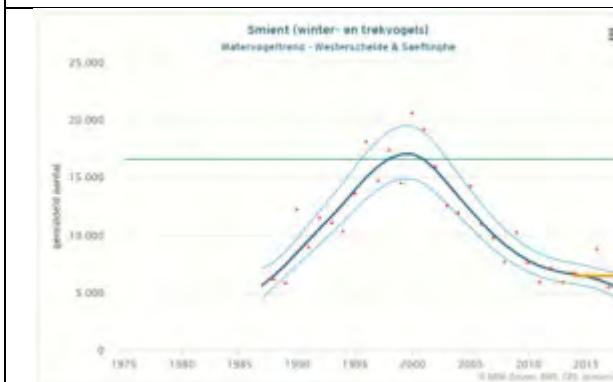
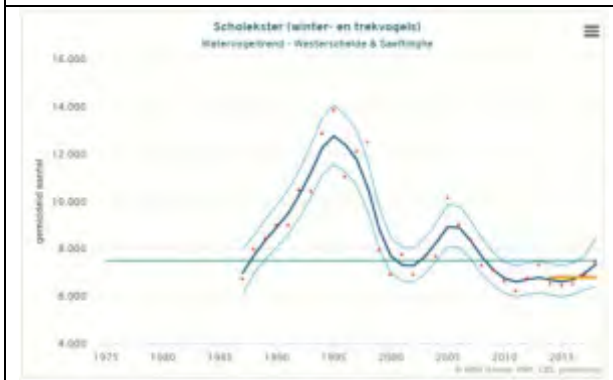

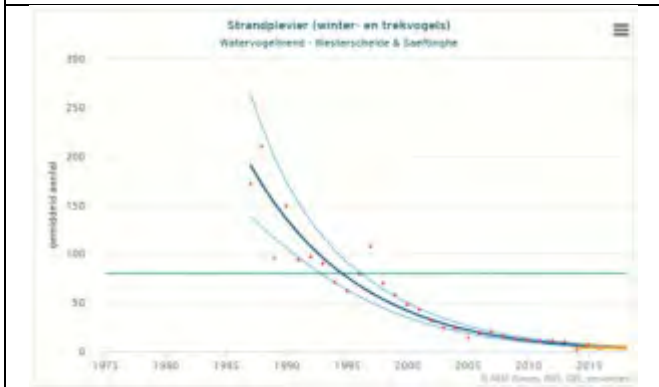
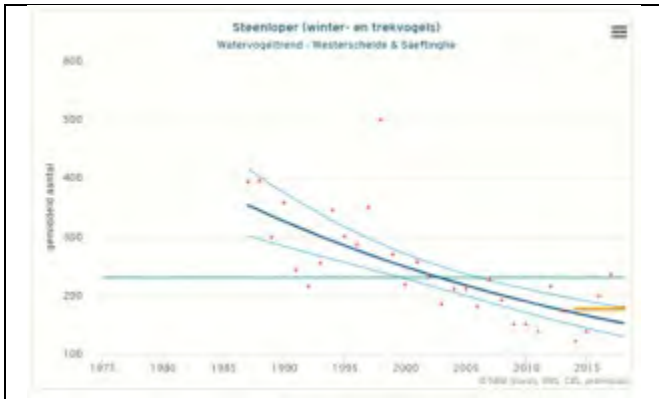

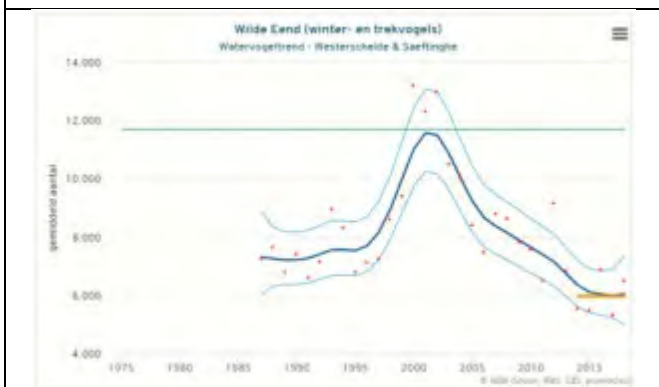
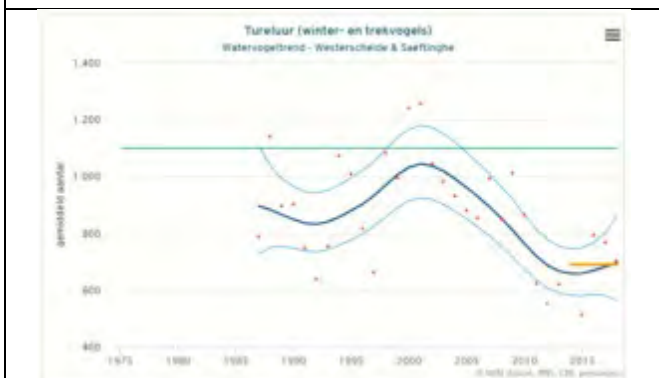

Afwezig

Winterling (winter- en trekvogels) Watervogeltrend - Westerschelde & Saftinghe	
Wulp (winter- en trekvogels) Watervogeltrend - Westerschelde & Saftinghe	
Zilverplevier (winter- en trekvogels) Watervogeltrend - Westerschelde & Saftinghe	
Zwarte Ruiter (winter- en trekvogels) Watervogeltrend - Westerschelde & Saftinghe	afwezig
Zeearend geen gegevens beschikbaar	afwezig

Bijlage 2 Bronnen

- Arts F., S Lilipaly en R. Strucker (2015); 'Watervogels en zeezoogdieren in de Zoute Delta 2020/2021'.
- Born, E.W., F.F. Riget, R. Dietz & D Andriashek (1999): 'Escape responses of hauled out ringed seals (*Phoca hispida*)'.
- Bruinzeel, L.W & J. van Belle (2010): 'Additional research on the impact of conventional illumination of offshore platforms in the North sea on migratory bird populations' A&W-rapport 1439.
- Gies, T. (2007): 'Onderbouwing significant effect depositie op natuurgebieden' Alterra-rapport 1490
- Provincie Zeeland, geoloket: <http://zldgwb.zeeland.nl/gw411sl/?Viewer=Natura2000>.
- Reijnen, M. en R. Foppen (1992): 'Effect van wegen met autoverkeer op de dichtheid van broedvogels'.
- Tursic, A. et al (2012): 'Vogels en geluid, nieuwe methode effectbepaling geluid op vogels'.
- <https://calculator.aerius.nl/>.
- <http://geodata.rivm.nl/gcn/>.
- <http://zldgwb.zeeland.nl/gw411sl/?Viewer=Natura2000>.
- www.natura2000deltawateren.nl.
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000.
- <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicator>.